

det Slags, at de skulde kunne vække nogen absolut Modstand fra min Side, men jeg vil dog sige, at jo mere Vægt man lægger paa Fæstevangen, og jo mere berettiget man anser sig til i Henhold til den at afkræve Gods-eierne indtil $\frac{1}{4}$ af deres Eiendomme, desto mindre skal man svække Virkingen deraf ved at stille Endringsforslag som disse, hvorved man tydelig tilkjendegiver, at man dog ikke anser det for at være af nogen særdeles Værdi. Jeg kan forstaa, at det er nødvendigt at tage Bestemmelser i denne Sag overfor Misbrug, og derfor ville ærede Medlemmer ogsaa have set, at jeg i første Stykke af § 10 selv har foreslaaet, at Fæstet skal have været i 3 Aar, forinden Ophøret af Fæstevangen indtræder; det har aabenbart været i den Hensigt derved at imødetomme en Bekymring, som af og til er hyttret her, at en Godseier kunde fæste bort til et af sine Børn eller til en anden Person, som stod i Forhold til ham, for Dagen efter, at han havde fæstet Stedet bort, at lade Fæstevangens Ophør indtræde efter Loven. Jeg tror, at der er tilstrækkelig sørget for, at saadanne Misbrug ikke kunne ske, derved at der er sat den Grænse, at Besiddelsen forinden har været i 3 Aar. — Det staar endnu tilbage for mig at udtale mig om Endringsforslaget under Nr. 31, som er stillet af et Mindretal i Udvalget. Jeg skal sige, at det ikke har nogen Banffelighed for mig at modtage dette Forslag. Jeg tror ikke, det vil være forbundet med særdeles Banffelighed at skaffe tilstede, hvad der her fordres, og jeg kan selvfølgelig kun ønske, at der gives Anledning til, at aauthentiske Data om Fremgangen af Fæstevæsenets Overgang komme til at foreligge for Offentligheden.

Hindenburg: Det blev sagt, da nærværende Lovforslag blev forelagt, at det gik en anden Vej end det forrige Fæsteafsløsningslovsforslag, som forelagdes ifjor, og navnlig er det blevet sagt om dette Lovforslag, at det holdt sig i et andet Spor end det tidligere, idet det tilsigter en Udvikling eller, som det kaldes, en Forbedring af Fæstevæsenet, medens det andet Forslag gik ud paa at foretage en Evangsafsløsning. Den Modfættning, som saa-

ledes er paastaet at finde Sted mellem disse to Lovforslag, er efter min Mening ikke i Virkeligheden tilstede, og det er heller ikke rigtigt, naar det siges, at dette Lovforslag holder sig i det gamle Spor. Det er meget klart, naar man gennemgaar alle de Lovbestemmelser, vi have om Fæstevæsenet, at de, saa mange de ere, og saamange Indskrænkninger, der er paalagt Godseierne, sauntlige kun gaa ud paa at bestemme Brugsmaaden og sige, paa hvilken Maade Eiendommen skal gives i Brug, men paa ingen Maade tillægge andre Personer Raadighed over Godset. Altsaa det, som væsentlig bestemmer en Eiendoms Værdi, nemlig den Konkurrence, der finder Sted, naar Eiendommen skal sælges eller gives til Brug, denne allervæsentligste Faktor for Bestemmelsen af Eiendommens Værdi er bestandig bleven bibeholdt i alle de Love, vi have til Dato, men først bleven forladt ved nærværende Lovforslag, og derfor mener jeg, at man i Virkeligheden kan sige, som den ærede Minister har sagt, at dette Lovforslag gaar ud paa at tillægge Fæstefamilierne en Medieendomsret i Fæstegodset, som de ingenfinde tidligere have haft. Lovforslaget er, om jeg saa maa udtrykke mig, den første Del af en Evangslov. Naar det først er skaffet tilveie, som indeholdes i nærværende Lovforslag, saa falder en Evangslov ganske af sig selv, idet man saa har faaet det rellige Grundlag, man hidtil har savnet, nemlig Fæsternes Medieendomsret. Det er efter min Mening en Expropriationslov, her foreligger, og ærede Medlemmer ville se, at man kan expropriere paa dobbelt Maade, enten ved lige ud at sige: denne Eiendom tage vi fra Eieren, men vi give ham da det, der er Eiendommens Værdi, eller selvfølgelig ogsaa ved succesfive, lidt efter lidt, at berøve Eieren den ene Berettigelse over hans Eiendom efter den anden og lægge disse Rettigheder over paa andre Personer. Det er meget klart, at, naar man gaar ind paa denne Vej, lidt efter lidt at tage Raadighederne fra Eieren og hentlægge dem til Andre, blive lidt efter lidt disse andre Personer Eiere og faa den Eiendomsret, som er berøvet den Første. Det er den Vej, dette Lovforslag gaar ud paa, og derfor forekommer det mig, at det er uden Sammenlig-